

Environmentálna výchova, vzdelávanie a vedecký výskum (17 monotém)

46/2012/6 Veda v Dunajskej stratégii
 39/2005/5 Veda a životné prostredie
 39/2005/1 Prestavba vzdelávania
 30/1996/3 Environmentálna výchova a vzdelávanie
 28/1994/5 Mimovládne environmentálne organizácie a aktivity
 26/1992/4 Veda a výskum v životnom prostredí
 26/1992/1 Environmentálna výchova
 21/1987/5 Výchova k ochrane a tvorbe životného prostredia
 17/1983/5 Národné výbory a životné prostredie
 16/1982/6 K 30. výročiu založenia ČSAV a SAV
 15/1981/1 Výchova k ochrane a tvorbe životného prostredia
 14/1980/6 10 rokov Rady pre životné prostredie a inštitucionalizácia
 12/1978/5 Zodpovednosť občana za životné prostredie
 12/1978/3 25 rokov SAV
 09/1975/6 Teória
 06/1972/6 Výučba
 05/1971/6 Výskum
Filozofia, náboženstvo a génus loci krajiny (12 monotém)
 41/2007/2 Religiozita, človek a krajina

40/2006/1 Etické a estetické súvislosti hodnotenia prostredia
 35/2001/6 Environmentálne fetiše a povery
 32/1998/6 Environmentálna etika výroby a spotreby
 32/1998/2 Náboženstvo a životné prostredie
 28/1994/3 Eko(filozofia)
 27/1993/3 Návraty k prírode
 23/1989/5 Vtip, humor a životné prostredie
 20/1986/6 Vnímanie prostredia
 10/1976/6 Psychohygiena
 06/1972/5 Sociálne vedy
 03/1969/1 Estetično a umenie

* * *

Zoradenie monotém do tematických skupín vhodnejšie pomôže pri štúdiu danej problematiky a umožní ich ľahšie vyhľadávanie, ale poskytne aj informáciu o príbuznej problematike. Určite bude nápomocné aj pre redakčnú radu pri zostavovaní nových monotém.

Časopis *Životné prostredie* je pevnou súčasťou výskumného a pedagogického procesu. Pri jeho tvorbe sa vysriedalo veľa odborníkov, autorov, členov redakčnej rady, redaktoriek, ale aj čitateľov. I keď táto zmena

je zákonitá, pevne veríme, že k zmene vo vydávaní časopisu nedôjde a naďalej bude informovať o aktuálnom dianí v oblasti krajinnoekologického a environmentálneho výskumu.

Všetkým tvorcom časopisu *Životné prostredie* patrí srdečná vďaka za ich aktívny a často aj obetavý prístup pri zostavovaní každého jedného čísla.

Literatúra

Klinda, J.: *Životné prostredie 50 rokov pomáha životnému prostrediu. Životné prostredie*, 2017, 51, 2, s. 69 – 74.
 Ružička, M.: 10 rokov. *Životné prostredie*, 1976, 10, 1, s. 1.
 Ružička, M.: Tridsať dlhých rokov (30 rokov vedeckej revue *Životné prostredie*). *Životné prostredie*, 1996, 30, 1, s. 3 – 4.
 Ružička, M.: Štyridsať rokov starostlivosti o životné prostredie. *Životné prostredie*, 2006, 40, 1, s. 3 – 4.
 Weismann, L.: Vstupujeme do roku 1986. *Životné prostredie*, 1986, 20, 1, s. 5 – 6.

prof. RNDr. Tatiana Hrnčiarová, CSc.
tatiana.hrnciarova@savba.sk
Ústav krajinnej ekológie SAV, Štefánikova 3, P. O. Box 254, 814 99 Bratislava

Charakteristika typov poľnohospodárskej krajiny je predmetom seminárov, ktoré v pravidelných ročných alebo dvojročných intervaloch organizuje Inštitút pre výskum európskych poľnohospodárskych krajín (*EUCALAND – European Culture Expressed in Agricultural Landscapes*). EUCALAND tvorí sieť expertov (samostatných odborníkov alebo expertných pracovísk), ktorí sa zaoberajú výskumom poľnohospodárskej krajiny v Európe so zameraním na podporu ich hodnotenia a využitia obyvateľmi a zachovanie ich kultúrneho dedičstva a ochranu aj v spolupráci s medzinárodnými

mi inštitúciami, ako je UNESCO (*United Nations Educational, Scientific and Cultural Organisation*) alebo ECOVAST (*European Council for the Village and Small Town*). Témou predchádzajúcich seminárov boli napr. terasované krajiny, vlhké lúky, spásané riedke lesy a sady a i.

V poradí deviaty pracovný seminár bol venovaný štruktúram na sušenie sena a konal sa v dňoch 6. – 8. marca 2017 na Ústave kra-

jinnej ekológie SAV v Bratislave. Účastníci seminára sa navzájom mohli oboznámiť s objektmi a konštrukciami na sušenie sena – ich charakteristikou, históriou vývoja, súčasným využívaním, hodnotením ich významu v rôznych krajinách Európy, ako je Slovensko, Maďarsko, Slovinsko, Rakúsko, Nemecko, Francúzsko, Taliansko a Holandsko. Činnosť zameraná na obhospodarovanie lúk s cieľom získať seno a využiť ich na pasenie

Typológia poľnohospodárskej krajiny v Európe

Obr. 1. Tradičné sušenie sena na ostrvách sa zachovalo dodnes napr. na Orave (Rabčice, september 2009). Foto: Dagmar Štefunková

Obr. 2. Kozelec – tradičný sušiak sena v Slovinsku je ich národným symbolom, dnes už zväčša využívaný za iným účelom, napr. na uskladnenie dreva alebo hospodárskych strojov (apríl 2014). Foto: Jana Špulerová

ličné tendencie spojené s regionálnymi podmienkami:

- v karpatskej oblasti sa rozšírili najmä dočasné sušiaky na sušenie a dočasné uskladnenie ďateliny, sena, obilných snopov rôzneho tvaru (obr. 1);
- v alpskej oblasti sa okrem dočasných sušiakov vyskytovali aj rôzne typy trvalých stavieb na sušenie a celoročné uskladňovanie sena (obr. 2);
- osobitný typ prístreškov na sušenie sena s trstinovou strechou bol prezentovaný pri vlhkých lúkach na príkladoch z Holandska a Nemecka, ktoré sa u nás zachovalo aj v Národnom parku Poloniny.

Tradičné sušiaky na seno rýchlym tempom vytláčajú nové technológie, ktoré umožňujú jednoduchšie spracovať seno a ukladať ho do balíkov, s malou technikou prispôbenou aj na prácu v ťažšie dostupnom teréne. Pri tomto trende sa kosené lúky s tradičnými sušiakmi sena v mnohých krajinách stávajú minulosťou, podobne sa pri trvalých stavbách mení účel využitia. Najčastejšie sa menia na sklady iného materiálu alebo náradia, často sú prestavané na obytné a rekreačné priestory. Príklady tradičného sušenia sena môžeme nájsť ešte aj na Slovensku, prevažne v regiónoch so zachovanými historickými štruktúrami krajiny, ktoré neboli zasiahnuté kolektívizáciou a sú ťažko dostupné pre moderné mechanizmy.

sa spája s rozvojom dobytkárstva už od stredoveku. Hoci tradícia a potreba sušenia sena v minulosti

bola podobná v rámci celej Európy, vo vývoji štruktúr na sušenia sena sme mohli pozorovať tri roz-

Ing. Jana Špulerová, PhD.,

jana.spulerova@savba.sk

Ing. Dagmar Štefunková, PhD.,

dagmar.stefunkova@savba.sk

Ústav krajinnej ekológie SAV, Štefánikova 3, P. O. Box 254, 814 99 Bratislava